Jüri Kaljundi ja arvutimaailm

19 aastat tagasi - 19.11.2007 Autor: AM

(Arvutimaailm 11/07)

Ankeedile "Mina ja arvutimaailm" vastab Nagi.ee ja Toru.ee asutaja Jüri Kaljundi.

Milline oli Sinu esimene kokkupuude arvutiga?
Esimest korda nägin arvuteid koolipoisina isa tuttava juures Küberneetika Instituudis kusagil 1980-ndate teises pooles. Kõigepealt viidi suurde külmkappe meenutavaid vene suurarvuteid täisolevasse saaliga, kus perfolindid ja printerid huugasid – ei mäletagi, et seal mõni monitor oleks olnud. Minu jaoks jäi meelde vaid see, et nendest arvutitest sai kuidagi defitsiitseid Soome telekanalite kavasid välja trükkida. Seejärel läksime ühte kabinetti, kus oli üks kena pisike värviline Apple Macintosh, mille peal sai kullakaevaja Diggerit ja veel paari graafilist mängu mängida. See armas Mac ja suurarvutite saal on tänase päevani väga selge mälupildina meeles.

Millal said endale esimese oma arvuti?
Esimene oli 1991-92 kandis mingi vana IBM 8088 protsessoriga MS-DOS arvuti, hiljem juba 80286 prosega. Mingi aeglase modemiga sai siis Fido BBS'idesse sisse helistatud, mis kehva telefoniliiniga oli tõeline piin, küll sai nii aga teistega suhelda. Arvutis sai tekstitöötluseks Wordi kasutada, see nagu ka WordPerfect toimis DOS'i all mitte-graafiliselt. Mingi hetk sai ise takistitest printeri porti käiv 8-bitine Covox digi-analoog konverter kokku pandud ja sellega veidi musa tegemist proovitud.

Milline oli esimene kokkupuude internetiga?
1992. aastal astusin TTÜ'sse ja hakkasin tegelema Üliõpilasvalitsusega, just sel hetkel saime sinna ka esimese jämeda kollase Etherneti kaabli ning Novelli serveri kaudu sai saata elektronposti. Esimesed online-teenused olid FTP ja gopher, samuti USENET ja mailing listid. Veebi sel ajal veel polnud, enamus tööst käis ka alles DOS-keskkonnas. NCSA Mosaic brauserit nägin 1993-1994 aastatel TTÜ Arvutuskeskuse Sun tööjaamades, veebisaitidest on meeles Adam Curry toimetatud mtv.com, mida põnevusega sai uuritud. Juba 1994. aastal hakkasin tööle Unixi administraatorina ning webmasterina, käivitades suvel Eesti esimese kommertsiaalse reklaami müügile suunatud veebisaidi Via Baltica News.

Milline on Sinu praegune tehniline varustatus?
Koduarvutid, mis rohkem foto- ja videotöötluseks suunatud, on aastaid AMD prosedega olnud, hetkel peamise sees Athlon 64 3200+. Operatsioonisüsteemiks vaheldumisi Windows XP ja mõni Linuxitest. Kaasaskantavatest olen eelistanud IBM Thinkpade, viimasel ajal olen T40 pealt kolinud väiksema X41 peale, väiksemat mugavam reisidele kaasa võtta. Viimasel ajal käivad mõtted küll Maci Powerbooki poole ka. Telefoniks SonyEricsson W800i, mis sai valitud 2 aastat tagasi oma siis parima kaamera ja MP-3 playeri tõttu, mis tänapäeval hädavajalikud. Suuri telefone ja PDA'sid ei salli, küll tahaks täna juba telefoni videokaameralt 640x480 resolutsiooni, seega peab varsti vahetusele mõtlema. Sageli on kaasas ka Canon 30D peegelkaamera hulga objektiividega või Panasonic GS400 videokaamera, viimast kasutan ka allveevideofilmide tegemiseks spetsiaalse suure allveekorpusega.

Kõige halvem IT-ga seotud kogemus?
Kõige halvemad kogemused on nähtavasti ise loodud süsteemide ja rakendustega, kui need tõrguvad ja kasutajatele kättesaamatuks muutuvad, parandamine võtab aga aega ja tagavarakoopiad või varuserverid kohe ei käivitu. Kõvaketta surm, isegi RAID-seadmes, või lihtsalt riistvara läbipõlemine on tüüpilisem viga, mille kõrvaldamine võib ikka paar tundi võtta. Veebiteenus ei tohiks maas olla aga isegi paari minutit. Oma firmas on täna seetõttu esikohal just käideldavuse küsimused. Kõigeks kasutame varuservereid, samuti on andmed mitmekordselt dubleeritud – näiteks foto- ja videoteenuste puhul hoiame iga kasutaja pilti või klippi kokku pea 10 erineval kõvakettal vähemalt 3 serveris 2 eri füüsilises asukohas. Seetõttu ajabki Internetis hulluks see, kui mõni server kasvõi 1 minuti maas on või venib kui tatt – see on lubamatu. Veelgi hullem on, kui kodu või kontori netiühendus tundideks kaob, alati juhtub see kõige tähtsamate tööülesannete ajal.

Millise teenuse või netileheküljeta ei saa hakkama?
Hommik hakkab alati oma foto- ja videosaitide Nagi, Toru ja Fotoalbum kiire ülevaatusega. Igapäevaselt vaatan seejärel TechMeme (techmeme.com) lehele, mis toob esile tähtsaimad tehnoloogiauudised ning siis uute veebiteenuste osas TechCrunchi (techcrunch.com). Lisaks Eesti lehtedele on välismaalt tähtsaimaks The Wall Street Journal. Üle päeva külastan ka oma hobide – ratsutamise, sukeldumise, lennunduse jms – foorumeid. Viimasel ajal on nakkavaks saanud Facebook. Blogisid loen ainult hommikul või õhtul kodus, tööajal ei lase endal neist segada.

Kui suur osa päevast kulub arvuti taga istumisele?
Kella 9-18 vahelisest ajast on enamus koosolekute ja kohtumiste välist aega ikka arvuti taga. Seejärel tulevad erinevad hobid, õhtul saab tavaliselt aga ka ikka mailid ja paar veebilehte üle vaadatud. Nädalavahetustel soovitan kõigil aga värskes õhus viibida, kui, siis piisab kord päevas maili kontrollist küll. Suvel näiteks nädalaks Eestimaad mööda reisides olen viimasel ajal maili vaadanud kord-kaks päevas SonyEricssonis oleva SSH kliendiga, samas saan vajadusel ka kaks-kolm nädalat ilma Internetita hakkama.

Kui sageli Sind arvutiviirused murravad?
Olen aastaid kasutanud Tšehhi kodukasutuseks tasuta AVG antiviirust ning pole mingeid viiruse probleeme olnud, kuna ka arvutid alati korralikult uuendatud. Aeg-ajalt klikin huvi pärast ka igasuguseid mailiga kaasatulnud exe-faile käima, kuid pole sellegipoolest suutnud oma arvuteid nakatada – ju need antiviirused siis ikka toimivad :)

Ausalt - kas oled või oled olnud kunagi tarkvarapiraat?
90.-ndate alguses toimus mängude ja rakendustarkvara vahetus netis FSP ehk file service protocol kaudu, mis oli tehnoloogiliselt huvitav koormatud kanalite sõbralik ja samas anonüümne FTP-laadne failivahetuse protokoll. Sel ajal sai lisaks neis serverites ringi kolamisele küll sarnaseid jagamiskohti üle maailma ülevõetud serveritesse ka ise püsti pandud. Noore poisi asi. See oli aeg, kui mänge ja enamust tarkvarast Eestis veel müügil polnudki. Viimastel aastatel olen ise piraattarkvara kasutanud eelkõige erinevate sama ala toodete, näiteks professionaalsete videotöötlustarkvarade võrdluseks, kus huupi mingi toote valik võib olla väga kallis ja riskantne. Pooldan ise seda, et kõik tarkvaratootjad peaks tasuta pakkuma oma toodete prooviversioone, et sellist katsetamist ei peaks tegema piraattoote peal.

- Tegijad